

P6_TA(2008)0196

Giliavandenių žuvų išteklių valdymas

2008 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl giliavandenių žuvų išteklių valdymo (2007/2110(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Giliavandenių žuvų išteklių valdymo apžvalga“ (COM(2007)0030),
 - atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Tarybos reglamento dėl Bendrijos sistemos, skirtos rinkti, tvarkyti ir naudoti žuvininkystės sektoriaus duomenis bei paramos bendrosios žuvininkystės politikos mokslinėms rekomendacijoms rengti, kūrimo (COM(2007)0196),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žuvininkystės komiteto pranešimą ir į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonę (A6-0103/2008),
- A. kadangi tiek pagal 2002 m., tiek pagal 2004 m. Tarptautinės jūrų tyrinėjimo tarybos (angl. ICES) rekomendacijas dėl giliavandenių žuvų daugelio rūšių išteklių nebesiekia saugių biologinių ribų; kadangi ES, nepaisydama šio fakto, sumažino žvejybos kvotas daug mažiau nei rekomendavo Tarptautinė jūrų tyrinėjimo taryba; kadangi, be to, patikimi ir padėti atspindintys biologiniai duomenys svarbūs nustatant kvotas, kurių laikantis būtų užtikrinta, kad žvejojama tausiai;
- B. kadangi tarptautiniuose vandenyse žvejojančių laivynų žvejybos veikla trečiųjų šalių žvejybos zonose, kuriose veiklą reglamentuoja regioninės žvejybos organizacijos (RŽO), arba tarptautinių vandenų zonose, kuriose veikla nereglamentuojama, turi būti vykdoma racionaliai ir atsakingai, vadovaujantis Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencija, susitarimu dėl šios konvencijos nuostatų, susijusių su artimos ir tolimos migracijos žuvų išteklių išsaugojimu ir valdymu, įgyvendinimo bei Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos parengtu elgesio kodeksu, siekiant atsakingos žuvininkystės, kadangi ir JT susitarime dėl žuvų išteklių, ir Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos parengtame elgesio kodekse siekiant atsakingos žuvininkystės nurodoma, kad turi būti laikomasi atsargumo principo;
- C. kadangi 2002 m. Johanesburgo aukščiausio lygio susitikime ES įsipareigojo siekti tausiosios žvejybos visame pasaulyje ir, jeigu įmanoma, iki 2015 m. išlaikyti arba atkurti žuvų išteklius, visų pirma pereikvotus, taikant didžiausio ilgalaikio sugaunamo kiekio principą,
- D. kadangi veiksmingai saugoti jūrų aplinką ir tausiai žvejoti įmanoma tik tuomet, jei visos suinteresuotosios valstybės susitartų ir bendradarbiautų,
- E. kadangi sistemingas patikimų duomenų rinkimas yra žuvų išteklių vertinimo ir mokslinių nuomonių teikimo pagrindas, todėl jis labai svarbus siekiant įgyvendinti bendrąją žuvininkystės politiką (BŽP); kadangi Komisija savo pirmiau minėtame komunikate

pripažino, kad nėra pakankamai duomenų, kad būtų galima įvertinti giliavandenių žuvų išteklių būklę, ir kad nėra prieita prie bendros nuomonės dėl gelminės žvejybos apibrėžties,

- F. kadangi 2007 m. balandžio mėn. Žuvininkystės ir akvakultūros patariamasis komitetas (ŽAPK) paskelbė pranešimą dėl mokslinių pranešimų pateikimo tvarkaraščio pakeitimo ir jų kokybės gerinimo,
- G. kadangi būtina imtis tinkamų socialinių ir ekonominių priemonių, kuriomis būtų siekiama kompensuoti žvejams išlaidas, atsiradusias dėl to, kad sumažėjo žvejybos mastas, nes įgyvendinami išteklių atkūrimo planai,
- H. kadangi Parlamentas 2006 m. lapkričio 14 d. rezoliucijoje dėl teminės jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo strategijos¹ siūlė imtis keleto priemonių, skirtų skatinti tvariai naudoti jūras ir išsaugoti jūrų ekosistemą;
 - 1. džiaugiasi Bendrijos laivyno pastangomis žvejoti tausiai, tačiau pabrėžia, kad Komisijos komunikate aprašyta padėtis neatitinka tikrosios padėties;
 - 2. pabrėžia, kad prieš imantis naujų valdymo priemonių reiktų išnagrinėti, dėl kokių priežasčių netaikomos esamos priemonės, kodėl valstybės narės nevykdo savo prievolių, arba vykdo jas pavėluotai, arba naudoja skirtingą metodiką, todėl sudėtingiau analizuoti veiksniai, kurie daro poveikį šiai žvejybai;
 - 3. įspėja, kad nuolat keičiant galiojančius įstatymus ir teikiant naujus pasiūlymus, neskyrus pakankamai laiko įgyvendinti galiojančias nuostatas ir deramai išanalizuoti gautą informaciją, kenkiama BŽP patikimumui, o dabartinės nuostatos, kuriomis ribojama žvejyba, yra labiau pritaikytos išsaugoti vienas rūšis nei kitas;
 - 4. pritaria Komisijos nuomonei, kad sistemingas patikimų duomenų rinkimas yra pagrindas, kuriuo remiantis vertinami žuvų ištekliai ir teikiamos mokslininkų nuomonės; ragina Komisiją, valstybes nares ir žuvininkystės pramonės atstovus šalinti esamus trūkumus, kad žvejybos pastangų kontrolės priemonės būtų galima pritaikyti kiekvienam žvejybos būdai, ir primena, žvejojant giliavandenes žuvis naudojami įvairūs būdai;
 - 5. atkreipia Komisijos dėmesį į tai, kad net savavališkai, neturint pakankamų biologijos žinių, nustačius naudojant šį žvejybos būdą bendrą sugauti leidžiamą kiekį (BSLK) ir apribojus žvejybos pastangas, kiekvienos rūšies žuvų, kurios laikomos giliavandenėmis, ištekliai turi būti naudojami laikantis atsargumo, o nustatant BSLK reikia remtis tiksliais mokslinių tyrimų duomenimis;
 - 6. pabrėžia, kad pagal 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2371/2002 dėl žuvų išteklių apsaugos ir tausaus naudojimo pagal Bendrąją žuvininkystės politiką² reikalaujama laikytis atsargumo principo, kuris apibrėžtas 3 straipsnyje ir kuris reiškia, kad pakankamos mokslinės informacijos nebuvimas negali būti priežastimi atidėti arba nesiiimti valdymo priemonių pagrindinėms, susijusioms arba priklausomoms rūšims ir nepagrindinėms rūšims bei jų aplinkai išsaugoti;

¹ OL C 314 E, 2006 12 21, p. 131.

² OL L 358, 2002 12 31, p. 59.

7. pabrėžia, kad svarbu pradėti drausti giliavandenių žuvų žvejybos sektoriui išmesti į jūrą žuvis, nes tuomet mokslininkai galėtų atlikti tikslesnius iškraunamo laimikio žuvų, kurių daugelis nevalgomos, rūšių tyrimus;
8. laikosi nuomonės, kad Komisija, imdamasi sisteminių priemonių priegaudai sumažinti ir žuvų išmetimui panaikinti, turėtų pritaikyti žvejybos pastangas tikslinėms rūšims ir atsitiktinai sugaunamoms rūšims, tuo pačiu padidindama pastangas priežiūros ir kontrolės procedūrų srityje;
9. pabrėžia, kad daugelis giliavandenių žuvų rūšių sugaunama kaip nepageidaujama priegauda, taigi ragina Komisiją labiau sutelkti dėmesį į žvejybos pastangų kontrolę, nes tai vienas iš būdų mažinti nepageidaujamą priegaudą; tačiau pabrėžia, kad tinklinio audeklo akies kraštinės ilgio ribojimas – netinkama priemonė, turint mintyje giliavandenių žuvų formą ir dydį;
10. ragina Komisiją atlikti giliavandenių žuvų žvejybos socialinį ir ekonominį vertinimą bei ištirti galimą pakartotinio žvejybos pastangų sumažinimo poveikį sektoriui, taip pat tolesnio žuvų išteklių, nuo kurių priklausomas žvejybos sektorius, išsekvojimo poveikį; mano, kad svarbiausia siekti socialinių ir ekonominių poreikių bei tvarios aplinkos pusiausvyros;
11. pabrėžia, kad didelė šių išteklių dalis valdomi tarptautiniuose vandenyse, todėl svarbu koordinuoti įvairių regioninės žvejybos organizacijų veiksmus, kad priemonės būtų taikomos visiems laivams, naudojantiems šį žvejybos būdą; mano, kad ES ir toliau turi dėti pastangų siekdama užtikrinti, kad JT Generalinės Asamblėjos rezoliucija Nr. 61/105 dėl atviroje jūroje vykdomos giluminės ir dugninės žvejybos būtų įgyvendinama visapusiškai ir veiksmingai; įsitikinęs, kad apribojimai turi būti taikomi visų susitarimo šalių žvejams, kad vieniems ar kitiems nebūtų sudarytos prastesnės sąlygos;
12. siūlo neleisti žvejoti tose giliavandenėse vietovėse, kuriose šiandien nežvejojama, kol šios vietovės nebus iširtos ir remiantis moksliniais duomenimis nebus įrodyta, kad jose galima tausiai žvejoti nekeliant pavojaus, kad nukentės biologinė įvairovė arba bus pakenkta buveinėms ir kol nebus imtasi atitinkamų valdymo priemonių;
13. ragina Komisiją pateikti naujų programų moksliniams duomenims rinkti, prireikus pasinaudoti mokslinių tyrimų laivais; įsitikinęs, kad šiuo atveju ji galėtų remtis administracinės Ispanijos žvejybos institucijos veiklos Žvejybos šiaurės rytų Atlante komisijos reglamentuojamoje zonoje patirtimi, nes ši institucija sudarė „Hatton Bank“ zonos, kurioje žvejojamos giliavandenės žuvis, žemėlapi, o pagrindinis šioje zonoje vykdomų tyrimų tikslas – ištirti povandeninių kalnagūbrių, šaltųjų vandenių koralų rifų ir hidroterminių versmių išsidėstymą, kad būtų galima nustatyti zonų, kuriose žvejoje žvejybos laivynai, pažeidžiamiausias vietas;
14. pritaria Komisijos nuomonei, kad šio žvejybos būdo atžvilgiu reikia laikytis ekosisteminio požiūrio, tačiau įspėja, kad reikia užtikrinti bent jau minimalų šių priemonių patikimumo lygmenį, o šios priemonės turi būti taikomos atskirai ir vadovaujantis poveikio aplinkai vertinimo rezultatais, siekiant išvengti atvejų, kai neleidžiama žvejoti tose zonose, kurioms nekyla pavojaus, bei siekiant uždrausti vykdyti dugninę žvejybą tose zonose, kurių jūrų ekosistema yra pažeidžiama arba numanoma, kad ji galėtų būti pažeidžiama, arba kurių žuvų ištekliai nesiekia saugių biologinių ribų; taip pat mano, kad moksliniai tyrimai, skirti sudaryti jūros dugno topografinį žemėlapi,

ekosistemos sudedamųjų dalių ir vandenynų gamtos išteklių tarpusavio ryšiui nustatyti, turi būti prioritetinga sritis siekiant įgyvendinti naująją Europos jūrų politiką;

15. dar kartą pabrėžia, kad žvejai ir jiems atstovaujančios asociacijos turi būti išklaustyti ir dalyvauti rengiant jūrų aplinkosaugos, išteklių valdymo ir išteklių atkūrimo priemones;
16. pritaria Žuvininkystės ir akvakultūros patarimo komiteto nuomonei, kad būtina skirti daugiau žmogiškųjų ir finansinių išteklių biomasės ir įvairių rūšių žuvų populiacijos sumažėjimo beveik visose žvejybos plotuose tyrimui; be to, mano, kad siekiant, jog mokslinėms nuomonėms pritartų visos šalys, būtina nustatyti aiškias strategines gaires, kuriomis vadovaujantis tas pats darbas nebūtų atliekamas du kartus ir būtų užtikrinama sinergija;
17. reikalauja susirūpinimą dėl to, kad dabartiniai BŽP reglamentai įgyvendinami neveiksmingai ir prastai; ragina Komisiją gerinti stebėsenos ir kontrolės procedūras valstybėse narėse;
18. pabrėžia, kad svarbu kurti naujas technologijas siekiant užtikrinti, kad veiktų kontrolės ir stebėsenos sistema; ragina Komisiją toliau vystyti kontrolės technologiją ir, turėdamas tai mintyje, atkreipia dėmesį į galimybes, kurių atsiranda, nes naudojami elektroniniai žurnalai;
19. pabrėžia saugomų jūrų teritorijų tinklo, įeinančio į tinklą „NATURA 2000“, sukūrimo privalumus ir yra įsitikinęs, kad toks žingsnis turėtų teigiamos įtakos pereikvotų žuvų išteklių požiūriu; ragina valstybes nares išnaudoti visas galimybes, kurias teikia tinklo „NATURA 2000“ jūriniai komponentai;
20. ragina Komisiją dėti visas pastangas ir užtikrinti, kad būtų įgyvendinami ir galbūt tobulinami esami tarptautiniai susitarimai, susiję su giliavandenių rūšių žuvų žvejyba;
21. ragina Komisiją ir valstybes nares kurti bendras gaires, keistis gerąja patirtimi, geriau naudotis turimomis Bendrijos technologijomis, į šią veiklą įtraukti ekspertų grupes ir nevyriausybinės organizacijas, kad būtų geriau įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama mažinti nelegalią žvejybą ir Europos rinkose parduodamų nelegaliai sugautų žuvų kiekį;
22. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti naudoti labiau aplinką tausojančius žvejybos būdus, kad nebūtų daroma žalos, pvz., dėl nepageidaujamos priegaudos arba nereikalingo kitų gyvų organizmų žalojimo, aplinkai ir ekologinei biologinei įvairovei;
23. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.